

A DEÁK FERENC MEGYEI KÖNYVTÁR ÚJ SZEREPKÖRBEN

Zala megyében már több évtizede a Deák Ferenc Megyei Könyvtár szervezi a könyvtárak együttműködését, illetve különböző segítő szolgáltatásokat nyújt számukra. A rendszerváltás után a szerződésekkel megerősített összefogás révén alakult ki az a hálózatgondozói és ellátórendszer, amely alapján a megyei könyvtár az 5 városi könyvtárral közösen végzi a falvak könyvtári ellátását. Sikerült ehhez a megyei önkormányzat anyagi támogatását is biztosítani.

Napjainkban új koncepció alakult ki a kistelepülési könyvtárak ellátásában.¹ Az országos elképzelés alapján a megyei könyvtár 2005-ben elkészítette a Zala megyei Könyvtári Szolgáltató Rendszer kialakításának tervét.² Már ott is olvasható volt, hogy az intézmény a korábbi koordináló szerep mellett *dokumentum-ellátást nyújtó szolgáltatást is vállal* a jövőben a zalaegerszegi, illetve a zalaszentgróti kistérségben.

A tervből 2006-ban már valóság lett. A Nemzeti Kulturális Alap Könyvtári Szakkollégiumának a kistelepülési könyvtárak letéti ellátásához nyújtott 1 200 000 Ft pályázati támogatásából, valamint A Nagy Könyv pályázatból összesen 6 településen, Alsónemesapátiban, Nemesrádón, Zalaigrícén, Pacsán, Vöcköndön, Zalaistvádon alakítottunk ki letéti ellátást.

Alsónemesapátiban Balatoni Józsefné polgármester nagy érdeklődéssel válogatja a könyveket

A kedvezményes vásárlásokat kihasználva (átlagosan 33% kedvezménnyel vásároltunk) összesen 1225 db könyvet juttattunk ki a felsorolt községekbe. A dokumentumokat a könyvtár a TEXTLIB integrált rendszerben dolgozta fel. A tartós letétbe adást a TEXTLIB letéti modulja segítségével bonyolítottuk le. A letétbe adott dokumentumokról településenként jegyzék, valamint átvételi elismervény készült. Ezen

¹ A témával kapcsolatban tanulmánykötet jelent meg a Könyvtári Intézet kiadásában „Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (KSZR) - Tájékoztató a kistelepülések könyvtári ellátásáról” címmel. Az elektronikus változat mindenki számára elérhető a Könyvtári Intézet honlapján: http://www.ki.oszk.hu/dok/OSZK_KSZR.pdf

² A kistelepülésen élő lakosság könyvtári ellátásának korszerűsítése Zala megyében c. tanulmány rövidített változata Zala megye könyvtári ellátásának korszerűsítése címmel megjelent a Zalai Könyvtári levelező 2005/2. számában.

TUDÓSÍTÁSOK

kívül raktári nyilvántartás is rendelkezésre áll, valamint visszakereshetők a letétbe adott művek az online katalógusban is.

A könyvek 2006. október 18-án kerültek kiszállításra. Az érkező szállítmányoknak mindenütt nagyon örültek. Ezt a képek is igazolják. A letéti állományok kölcsönzéséhez olvasójegyet és kölcsönzési füzetet is biztosítottunk a szolgáltató helyek számára.

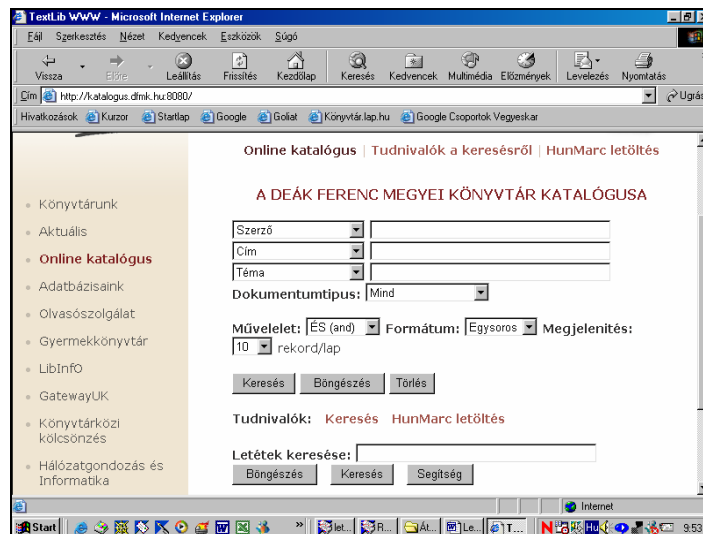
Nemesrádón, Zalaigricén Zalaistvádon és Vöcköndön is örömmel fogadták a letéteket.

A tartós letétbe adás adminisztrálása a TEXTLIB integrált rendszer letéti moduljával történt (ezt október elején vásárolta meg könyvtárunk). Az INFOKER fejlesztése révén a letétbe adott dokumentumok az DFMK online katalógusában is visszakereshetővé váltak: <http://katalogus.dfmk.hu:8080/>.

Megnyitva a letéteket a partner könyvtár (ahová a dokumentum letétbe van adva) alapján lehet keresni. Megtekinthetők a letétek adatai (milyen dokumentum, ennek mely példánya, mikor és melyik könyvtárnak lett letétbe adva).

Böngészésre kattintva láthatók a letétet kapó könyvtárak. Kiválasztva az egyik községi könyvtárat, visszakereshetjük a nála lévő összes letéteket. Tovább lépve, ha kiválasztunk egy dokumentumot, a dokumentum címe, a letét helye és a letétbe adás időpontja látható. Kétszer kattintva a "példányra" (a mű címére) a dokumentum részletes leírása látható. Kétszer kattintva a "partner könyvtárra" megtudhatjuk a községi könyvtár pontos címét, telefonszámát.

Az év második felében a megyei könyvtár munkatársai sokat tettek a kistérségi mozgókönyvtári ellátás megszervezésért is, amelynek eredményeként úgy tűnik, hogy a nagykanizsai kistérség mellett 2007-től a keszthely-hévízi, a zalaszentgróti, a zalaegerszegi, és a lenti kistérségek is felveszik feladataik közé a mozgókönyvtári ellátást.

Az ellátás új formájának népszerűsítése érdekében a DFMK konferenciát rendezett³, ajánlásokat, önkormányzati előterjesztési javaslatokat készített, amelyet eljuttatott az önkormányzatokhoz, illetve a kistérségi központokhoz. Ezekben röviden megfogalmazta az új rendszer megvalósításának lépéseit. A szervezőmunkában együtt dolgoztunk az egyes kistérségek városi könyvtáraival.

A kistérségi társulási központokat tájékoztattuk és kértük, hogy a társulások vegyék fel feladataik közé a mozgókönyvtári ellátást. Részt vettünk több társulási ülésen, jegyzői, kulturális bizottsági értekezleten. Az egyes községi önkormányzatokat szintén személyesen kerestük fel. Ezen kívül a szakfelügyeleti vizsgálatok során a szakfelügyelők is felhívták a fenntartók figyelmét a könyvtári ellátás új lehetőségére.

A települések önkormányzati képviselőtestületeinek nagy része végül belátta, hogy a könyvtári ellátás biztosítása érdekében legjobb megoldás, ha nem alapító okirattal rendelkező nyilvános könyvtárak lesznek (a könyvtárak intézményesítésre ugyanis nincs megfelelő forrása a községeknek), hanem könyvtári szolgáltató helyek, amelyek letéti ellátásban részesülnek. Ezért kérték törlésüket a Nyilvános Könyvtárak Jegyzékéről, hiszen ez a feltétele annak, hogy szolgáltató helyé váljanak, és szolgáltatást rendeljenek meg a kistérségi társulás által megjelölt szolgáltatótól. Ez a szolgáltatás a korábbi ellátórendszeri szolgáltatásra hasonlít leginkább, amely kiegészül korszerű elektronikus szolgáltatásokkal is.

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár számára ez leginkább abban jelent új feladatot, hogy aktív részt vállal a kistelepülések letéti ellátásában. Előreláthatólag a zalaegerszegi kistérségben 16, a zalaszentgróti kistérségben 6 település szolgáltató könyvtára lesz, tehát letéti ellátást fog számukra biztosítani. A szerződéskötések már folyamatban vannak, így annak sem lesz akadálya, hogy az ellátáshoz a kistérségi mozgókönyvtári normatívát is igénybe lehessen venni.

Sebestyénné Horváth Margit

³ Lásd Kiss Gábor: Kistelepülési ellátás – új köntösben. = Zalai könyvtári levelező, 2006. 1. sz. 29-30. p.